

Illegális drogkereskedelem Amerikában

Regionalizmus az amerikai kontinensen

VIII. előadás

Kiss Daniel, mesteroktató

Illegális drogkereskedelem

- Nem kizárólag (latin-)amerikai jelenség
 - Tiltott kábítószeres világszerte
 - Fogyasztás
 - Termelés
 - A világkereskedelem kb. 1%-át kitevő pénzmozgás
- Nem kizárólag modern kori jelenség
 - ópiumháborúk Kínában (XIX. szd.)
 - Szesztilalom USA-ban (1920–1933)

Az illegális drogkereskedelem nemzetközi természete

- Szervezett bűnözés
 - Előállítástól a fogyasztóig
 - Szállítási útvonalak
 - Csempészet
 - Fegyverek
 - Embererő
- Nemzetközi kapcsolatok
 - Közös fellépés
 - Anyagi támogatás
 - Jogrendszer harmonizációja
 - Korrupcióellenesség

Elnevezések

- A termék
 - Drog
 - Tudatmódosító szer, kábítószer
 - Narkotikum
- A szervezetek
 - Kartellek
 - *Drug Trafficking Organizations (DTO)*
 - *Narcotraficantes (narcos)*

Érintett országok

- USA, EU (fogyasztó)
- Kolumbia, Peru, Bolívia, Kelet-Ázsia (termelő)
- Mexikó, Venezuela, Közép-Amerika, Afrika (közvetítő)
- Termékek
 - kokain
 - ópium
 - heroin
 - metamfetamin
 - marihuána
 - fentanil

Hírhedt szervezetek

- Kolumbia
 - *Cártel de Cali*
 - *Cártel de Medellín*
 - *Cártel del Norte del Valle*
- Mexikó
 - *Cártel de Guadalajara – Miguel Ángel Félix Gallardo (El Padrino)*
 - *Cártel de Sinaloa (CDS)*
 - *Cártel de Jalisco Nueva Generación (CJNG)*
 - *Cártel de Juárez*
 - *Cártel del Golfo (CDG)*
 - *Los Zetas*

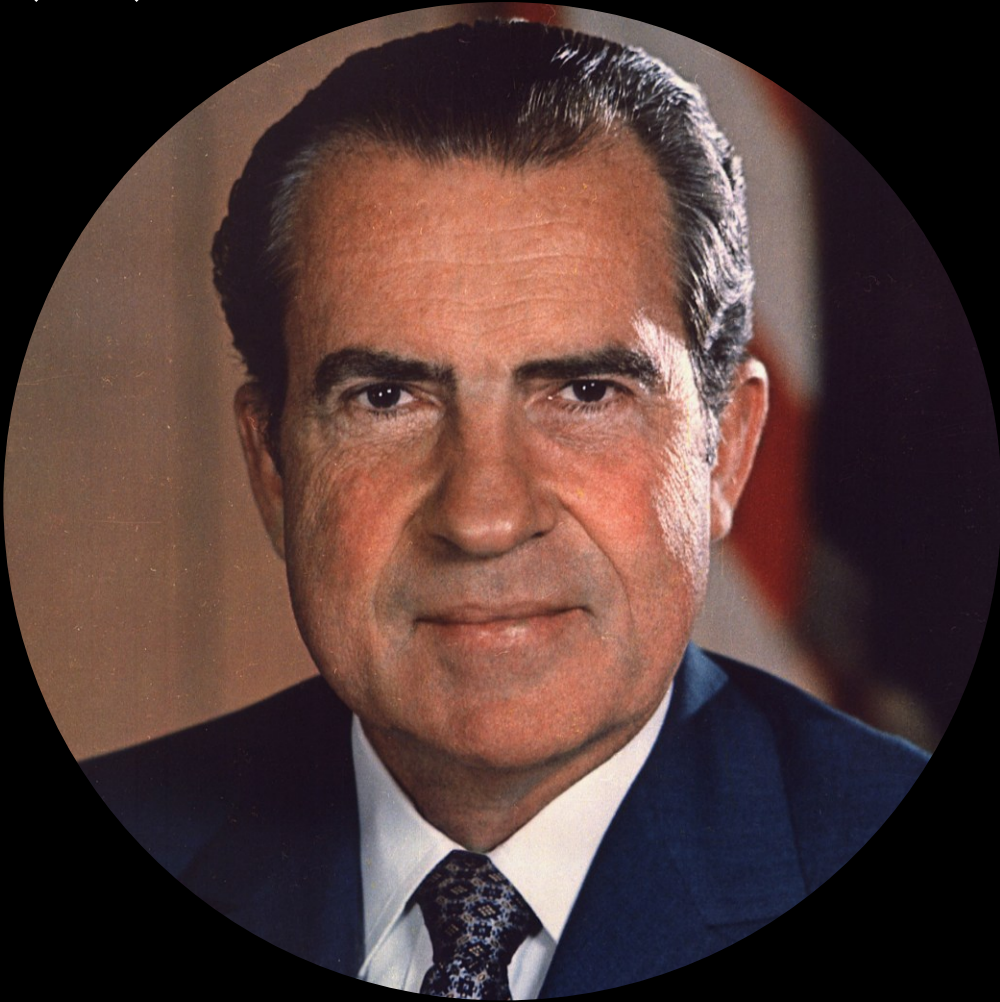
War on Drugs

- USA kormányzati globális kampány
- Kábítószertilalom
- Nemzetközi segélyezés
- Katonai beavatkozás
- Kiadatási egyezmények
- Legalizációs kérdés
- Cél: Amerikai illegális drogkereskedelem felszámolása

War on Drugs

- Richard Nixon 1971
- Hadüzenet: “... America's **public enemy number one** in the United States is drug abuse. In order to **fight and defeat this enemy**, it is necessary to **wage a new, all-out offensive**. I have asked the Congress to provide the legislative authority and the funds to fuel this kind of an offensive. This will be a **worldwide offensive** dealing with the problems of sources of supply, as well as Americans who may be stationed abroad, wherever they are in the world. It will be **government wide**, pulling together the nine different fragmented areas within the government in which this problem is now being handled, and it will be **nationwide** in terms of a new educational program that we trust will result from the discussions that we have had. With regard to this offensive, it is necessary first to have a new organization, and the new organization will be within the White House. ...”

War on Drugs

- *Controlled Substances Act 1971*
 - 5 kategória
 - Kábítószer-ellenes Hivatal (DEA) és Élelmiszer- és Gyógyszerügyi Hivatal (FDA) ad hozzá vagy vesz le a listáról anyagokat
- Az öt kategória
 - Visszaélési potenciál, gyógyszerként való használat, biztonság és függőség alapján
 - *Schedule I*: heroin, LSD, marihuána*, MDMA (ecstasy)
 - *Schedule II*: kokain, fentanil, metamfetamin, morfin (morfium), ópium
 - *Schedule III*: ketamin, anabolikus szteroidok
 - *Schedule IV*: Xanax
 - *Schedule V*: kannabidiol (CBD)
 - Nem besorolt: alkohol, nikotin, koffein

	Potential for Abuse	Accepted Medical Use?	Potential for Addiction
Schedule I	High	None	Drug is not safe to use, even under medical supervision
Schedule II	High	Yes; sometimes allowed only with "severe restrictions"	Abusing the drug can cause severe physical and mental addiction
Schedule III	Medium ^[a]	Yes	Abusing the drug can cause severe mental addiction, or moderate physical addiction
Schedule IV	Moderate ^[b]	Yes	Abusing the drug may lead to moderate mental or physical addiction
Schedule V	Lowest ^[c]	Yes	Abusing the drug may lead to mild mental or physical addiction

War on Drugs

- *Drug Enforcement Administration (DEA)*
 - 1973: Egyesítés és átcsoportosítás
 - *United States Department of Justice (DOJ)*
 - *Controlled Substances Act* betartatása
 - Együttműködve: *Federal Bureau of Investigation (FBI)*, *United States Customs and Border Protection (CBP)*
 - Legális kábítószeresek kontrollja, illegális kábítószeresek üldözése
- Oklahoma City terrortámadás 1995

DEA

- Nemzetközi szerepkör
 - Kétoldalú együttműködés más országok rendvédelmi erőivel
- Hírszerzés
 - *United States Intelligence Community (IC)*
 - *Director of National Intelligence (DNI)*

USA - Mexikó kapcsolatok

- Mexikói drogháború 2006–
- Méridai Kezdeményezés
 - 2008
 - Amerikai befolyás a mexikói belpolitikába
 - Felipe Calderón (PAN), Enrique Peña Nieto (PRI), AMLO (MORENA)
 - Megosztott felelősség
 - Mexikó: Korrupció elleni harc
 - USA: Kereslettel, fegyverkereskedelemmel, tömeges valutamozgásokkal szembeni fellépés
 - 3,5 mrd USD támogatás az USA részéről
- Bicentenáris Keretrendszer

A Méridai Kezdeményezés

- Első fázis (2008–2010)
 - 1,5 mrd USD
 - Felszerelés, repülőgépek, helikopterek a mexikói fegyveres erők számára
 - Drogbárók letartóztatása (kartellközi erőszak, utódlási harc fellángol)
- Négy pillér (2011–2017)
 - Látószög kibővítése
 - Nemzetközi bűnszervezetekkel (TCO-k) szembeni fellépés; igazságszolgáltatás megerősítése emberi jogok védelme mellett; határvédelem, bevándorlás; erőszakprevenziós és droghasználat-ellenes projektek
 - Igazságügyi reform Mexikóban
- A drogháború vége (?) 2018

A Méridai Kezdeményezés

- Végső fázis (2018–2021)
 - Andrés Manuel López Obrador (AMLO) és Donald Trump elnökségei
 - Amerikai befolyással szembeni fellépés
 - Bevándorláspolitikai koordináció
 - Szövetségi Rendőrség (PF / “*Federales*”) feloszlata
 - 1999: Szövetségi Autópályarendőrség + Pénzügyőrség + Nyomozási és Nemzetbiztonsági Központ + Mexikói Hadsereg 3. Katonai Rendőrség Dandár
 - 2019: Nemzeti Gárda (GN) – Katonai Rendőrség + Tengerészeti Rendőrség + Szövetségi Rendőrség (*SEDENA* hatáskörében)
- Salvador Cienfuegos Zepeda (volt véd. min.) letartóztatása 2020
 - Diplomáciai ellentétek
 - Nyomozati anyag közzététele (szembemenve az egyezményrel)
 - Külföldi partnerektől elvárt információközléssel kapcsolatos törvény

Bicentenáris Keretrendszer

- *Bicentennial Framework for Security, Public Health, and Safe Communities 2021*
 - Három pillér: emberek védelme (egészség és közbiztonság); határvédelem (fegyver- és embercsempészet); bűnszervezetek elleni fellépés (igazságügy, kibervédelem, kiadatások)
 - Második fázis (2023–): fentanil elleni fókusz (Ovidio Guzmán López kiadatása)
 - Korrupcióellenesség? Bevándorlás szigorítása?
- Sheinbaum és Trump elnökség
 - Nacionalista, szuverenista politika
 - Ismael Zambada García (El Mayo) letartóztatása 2024

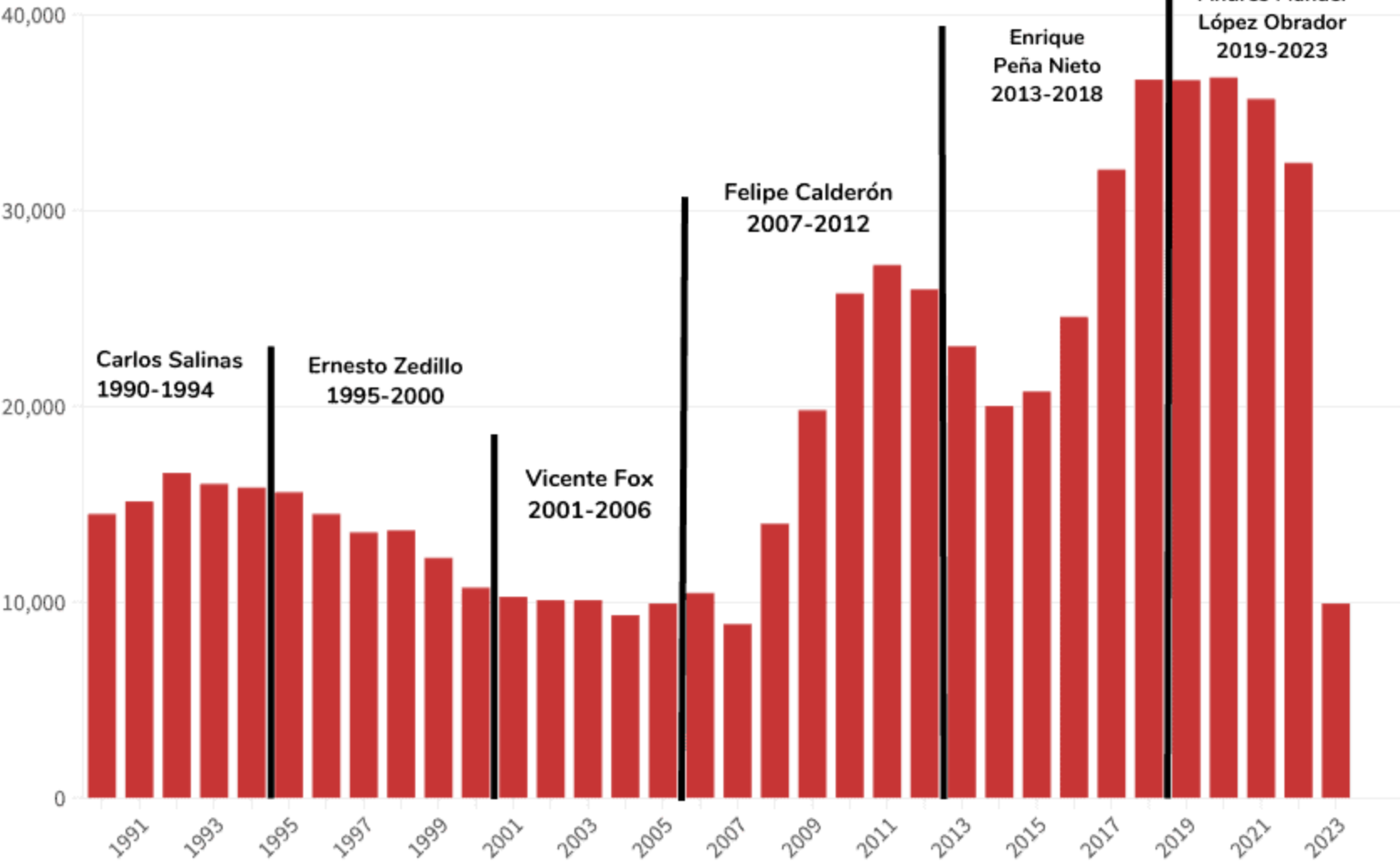
Adatok

- Túladagolásos halálozások (USA)
 - 2007: 27 700
 - 2023: 107 450
- Gyilkossági ráta (MEX)
 - 2007: 8 000
 - 2023: 30 000

Homicide numbers across presidencies

1990-2023

Mexico, number of intentional homicides per year

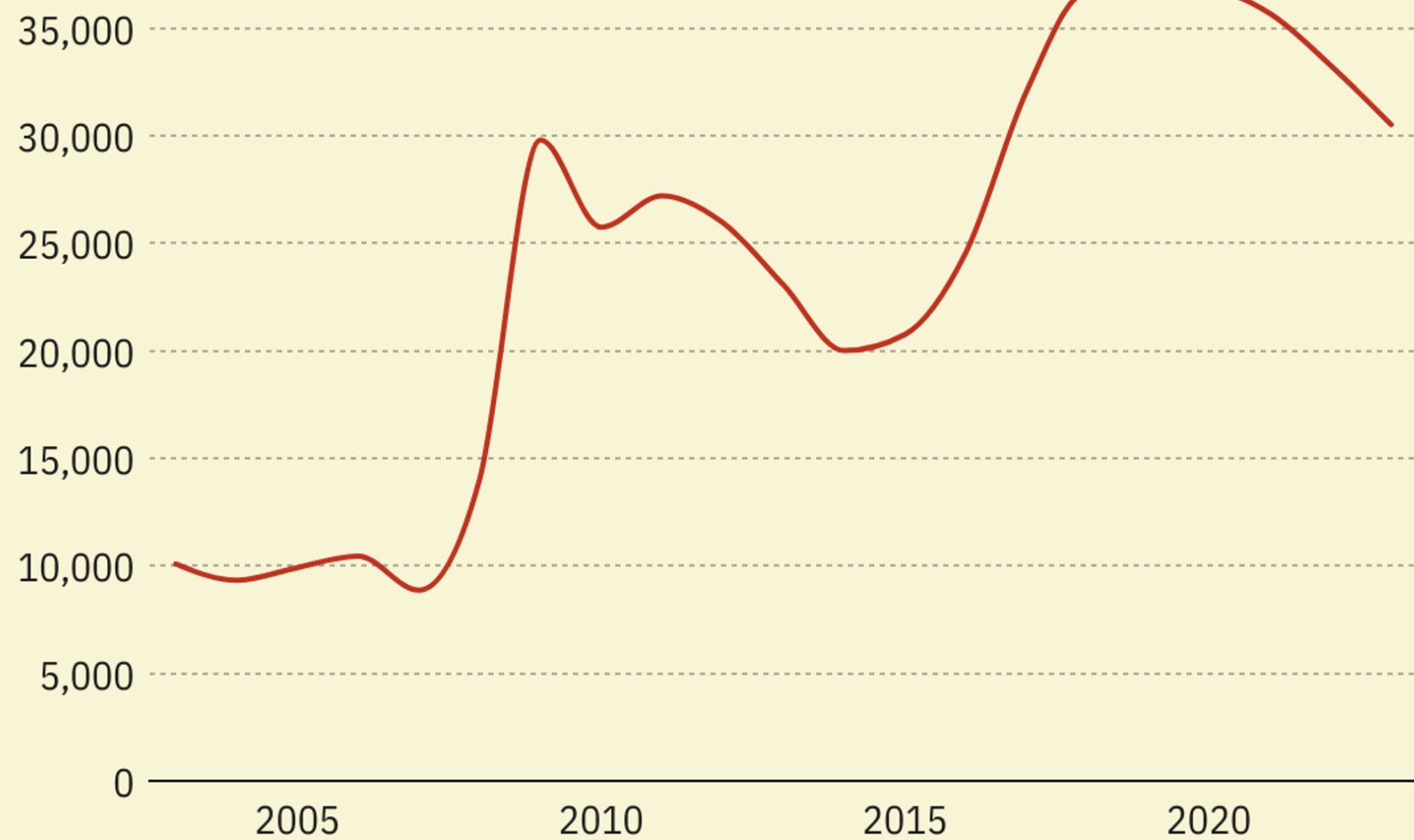

Chart: Jeronimo Gonzalez/Semafor • Source: Mexico Statistical Service

Kolumbia

- Termelő
- Polgárháború (1964–)
 - Baloldali gerillák: pl. *Fuerzas Armadas Revolucionarias de Colombia* (FARC)
 - Drogkartellek: Kolumbiaiak (pl. Medellín), mexikóiak (pl. CJNG)
 - Félkatonai szervezetek (BACRIM-ek): FARC utódszervezetek + kartellek fegyveres erői + szélsőjobboldali önbíráskodók
 - Kormányoldal
- Plan Colombia
 - USA partnerség a polgárháború lezárásához és a drogkereskedelem felszámolásához
 - FARC meggyengül
 - 2016-os fegyverszünet
- Paz Colombia

Venezuela

- Közvetítő
- Termelő a FARC, fegyverszállítmányok
- Chávez megszakítja a kapcsolatot a DEA-vel (kémkedés vádja) 2005
- Kokainlefoglalások visszaesnek
- *Narcosobrinos* incidens 2016

Fentanil

- Szintetikus opioid
- Fájdalomcsillapító, nyugtató
- 30-50x erősebb a heroinnál
- 100x erősebb a morfiumnál
- 2018 óta a legtöbb halálos áldozatot követelő kábítószer az USA-ban

Fentanil

- 2 mg halálos dózis
- Könnyen előállítható, kis mennyiség hatékony
- Származási helyek
 - Kína (vegyi alapanyagok)
 - Mexikó (2019 óta 1.)

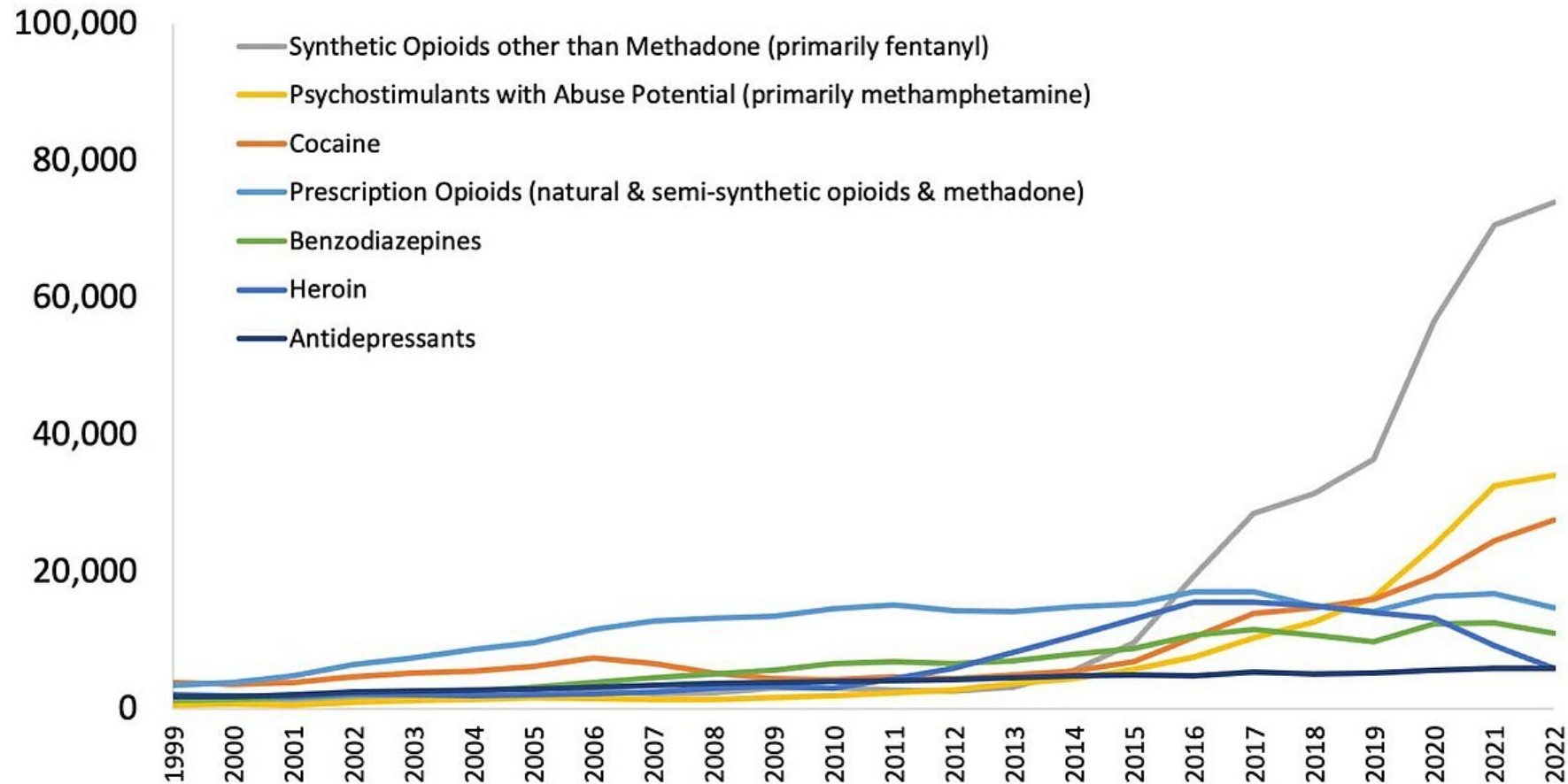
Összefoglalás

- Nemzetköziség
 - Internacionális szervezetek
 - Kormányközi kooperáció
 - Regionális biztonságpolitika
- Problémák
 - Drogok legalitása
 - Korrupció
 - Közbiztonság, bűnözés
 - Bevándorláspolitiká, menekültkérdés
 - Egészségügyi krízis
- *A War on Drugs* számlája

Figure 2. National Drug Overdose Deaths*, Number Among All Ages, 1999-2022

*Includes deaths with underlying causes of unintentional drug poisoning (X40–X44), suicide drug poisoning (X60–X64), homicide drug poisoning (X85), or drug poisoning of undetermined intent (Y10–Y14), as coded in the International Classification of Diseases, 10th Revision. Source: Centers for Disease Control and Prevention, National Center for Health Statistics. Multiple Cause of Death 1999–2022 on CDC WONDER Online Database, released 4/2024.

